

З активізацією міграційних процесів особливої важливості набувають питання соціального захисту українських трудових мігрантів. Укладені Україною міждержавні договори дозволяють реалізувати права українців на пенсію як в Україні, так і за її межами.

На даний час нашою країною укладено близько двох десятків міжнародних договорів в галузі пенсійного забезпечення. Ще 13 березня 1992 року Україна підписала Угоду про гарантії прав громадян держав – учасниць Співдружності Незалежних Держав у галузі пенсійного забезпечення, яку також підписали уряди Вірменії, Білорусі, Казахстану, Киргизстану, Таджикистану, Туркменістану, Узбекистану та Російської Федерації. Територіальний принцип, на якому побудована ця Угода, передбачає, що пенсійне забезпечення громадянам зазначених країн надається тією державою, на території якої вони проживають. При призначенні пенсії враховується трудовий стаж, набутий на території будь-якої з держав-учасниць Угоди. Розмір пенсії обчислюється за нормами і у розмірах, передбачених законодавством країни проживання. У разі переїзду пенсіонера з території однієї держави на територію іншої виплата пенсії за попереднім місцем проживання припиняється, однак, за умови, що за новим місцем проживання дана особа набуває право на пенсію. В іншому випадку країна попереднього місця проживання зобов'язується переказувати призначену пенсію до виникнення права на пенсію у країні проживання.

За таким же територіальним принципом діють двосторонні угоди, підписані з Азербайджаном, Молдовою, Білоруссю і Грузією. Крім того, Україна продовжує виконувати зобов'язання колишнього СРСР за міжнародними договорами, укладеними з Монгольською Народною Республікою, Румунією та Угорщиною. При призначенні пенсії в Україні страховий стаж, набутий на території цих країн, також може бути врахований як для визначення права на пенсію, так і для розрахунку її розміру. Однак, можливо це лише при умові підтвердження цього стажу відповідними компетентними органами цих країн.

Громадяни України, які працювали чи продовжують працювати в районах Крайньої Півночі або місцевостях, прирівняних до них, за наявності необхідного стажу можуть реалізувати своє право на дострокове призначення пенсії за віком у відповідності до Тимчасової угоди між Урядом України та Урядом Російської Федерації про гарантії прав громадян, які працюють в районах Крайньої Півночі та місцевостях, прирівняних до районів Крайньої Півночі в галузі пенсійного забезпечення, укладеної 15 січня 1993 року.

Слід відзначити, що за часи незалежності Україна уклала низку двосторонніх договорів про співробітництво в галузі соціального забезпечення із країнами, що на сьогодні є членами Європейського Союзу, а саме: з Латвією, Естонією, Литвою, Словаччиною, Чехією, Болгарією, Польщею, Королівством Іспанія, Португальською Республікою. Питання пенсійного забезпечення мігрантів, що працювали у цих країнах вирішується на пропорційній основі фінансування пенсій, що передбачає взаємне визнання страхового стажу та призначення і виплату пенсії кожною стороною лише за страховий стаж, набутий на її території. Водночас страховий стаж, набутий за законодавством кожної з цих держав, враховується за потреби іншою стороною для визначення права на пенсію. Що, в свою чергу, дозволяє українцям, які працювали в Португалії, Іспанії, Чехії, Польщі, Болгарії та країнах Прибалтики і не мають необхідного українського стажу, реалізувати своє право на пенсійне забезпечення на батьківщині.

У разі переїзду пенсіонера на постійне проживання до цих держав Пенсійний фонд України продовжує виплачувати призначену в Україні пенсію за новим місцем проживання пенсіонера. Для реалізації такої можливості пенсіонеру необхідно після переселення звернутися до компетентного органу з питань пенсійного забезпечення за місцем свого проживання в цій державі з клопотанням про переказ пенсії з України.

Начальник відділу з призначення пенсій управління Пенсійного фонду в м. Ізмаїлі та Ізмаїльському районі Корнева Г.І.